

## Преглед на международната среда към м. юли 2024 г.

През м. юни 2024 г. курсът на акциите на европейските пазари бе с разнопосочна динамика. ЕЦБ понижи основния лихвен процент с 0.25 пр.п. до 4.25%. Крайнодясната партия, Народен съюз, на Марин льо Пен спечели 31.5% на първия тур на парламентарните избори във Франция. Годишния темп на инфлация в Турция забави ръста си до 71.6 % през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец.

### Еврозона

Ръстът на brutния вътрешен продукт (БВП) в еврозоната се ускори до 0.4% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 0.1% през предходното тримесечие.

Годишната инфлация в еврозоната намалня минимално до 2.5% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец, с основни компоненти - индексът на услугите, следван от този на храната, алкохола и тютюна.

Сезонно коригираната безработица в еврозоната (EA19) през м. май остана без промяна на 6.4% спрямо предходния месец. За същия период, по данни на Евростат, безработните са 11.1 млн. души, което е с 38 хил. души повече спрямо м. април 2024 г.

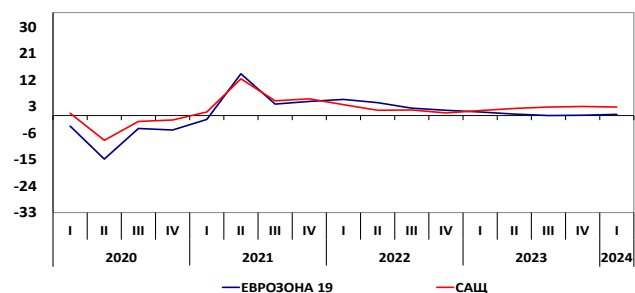
### САЩ

Ръстът на БВП се понижи леко - до 2.9% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо предходното.

Индексът на потребителските цени намалня до 3% през м. юни 2024 г. спрямо 3.3% през м. май, с водещи индексите на наемите, храната и др.

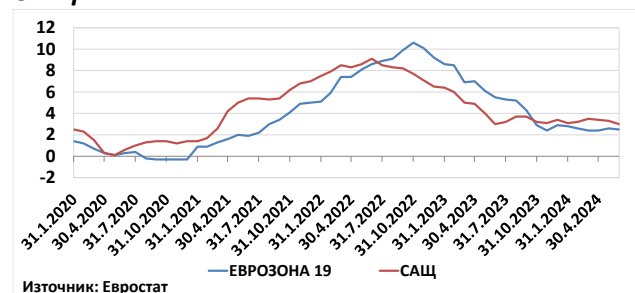
Равнището на безработицата нарасна минимално до 4.1% през м. юни 2024 г. спрямо м. май. Броят на безработните бе 6.8 млн. души.

**Графика 1. Реален БВП, % г/г; Еврозона(19), САЩ**



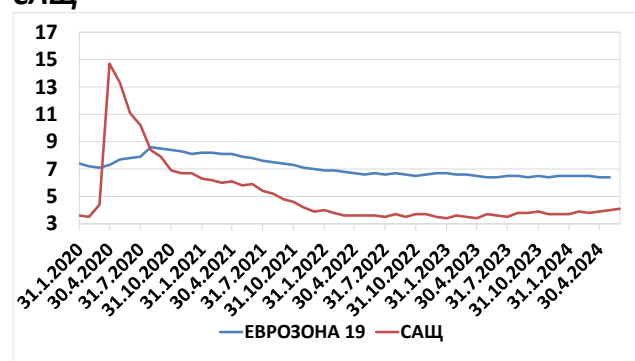
Източник: Евростат

**Графика 2. Инфлация, % г/г; Еврозона (19), САЩ**



Източник: Евростат

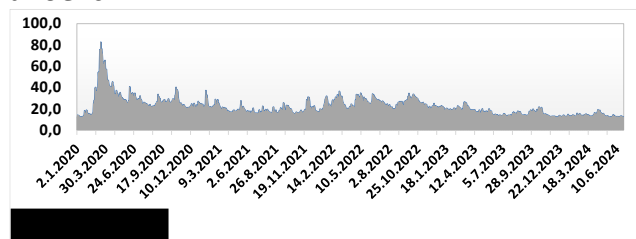
**Графика 3. Безработица, %; Еврозона (19), САЩ**



В края на м. юни 2024 г. Volatility Index Futures (VIX) - индекс, който показва пазарните очаквания за волатилността в близко бъдеще, се понижи с -5.1% спрямо

предходния месец, до 12.4 пункта. От началото на годината индексът падна с -5.8%.

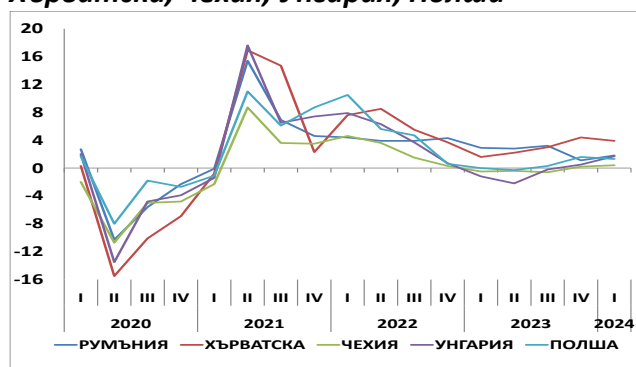
**Графика 4. Volatility Index Futures (VIX) индекс**



### Централна и Източна Европа (ЦИЕ)

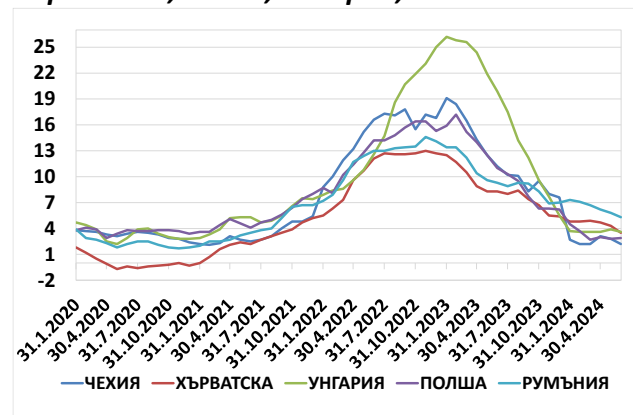
Анализирани са страните: Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария и Полша, чието развитие на икономиките е съпоставимо с българската икономика.

**Графика 5. Реален БВП, % г/г; Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария, Полша**

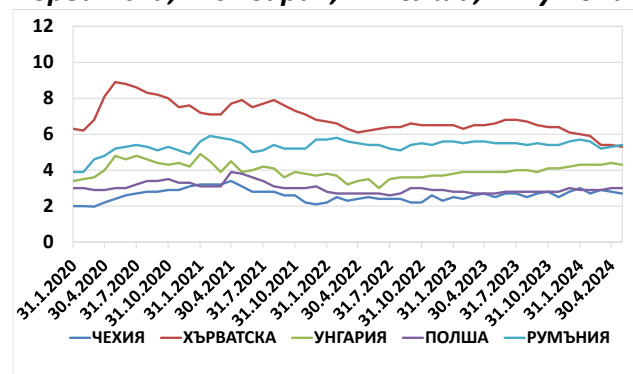


Ръстът на БВП на Румъния се ускори до 1.8% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 1% през четвърто тримесечие на 2023 г. БВП на Хърватска се понижи до 3.9% спрямо 4.4% за същия период. БВП на Чехия нарасна леко до 0.4% през първо тримесечие на 2024 г. Ръстът на БВП на Унгария се ускори до 1.7% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 0.5% през предходното. БВП на Полша намалю до 1.3% спрямо 1.6% за същия период.

**Графика 6. Инфлация, % г/г; Румъния, Хърватска, Чехия, Унгария, Полша**



**Графика 7. Безработица, %; Чехия, Хърватска, Унгария, Полша, Румъния**



**Чехия:** Годишният темп на инфлацията се повиши до 2.8% през м. юни 2024 г. спрямо 3.1% през м. май. Сезонно коригираната безработица се понижи слабо до 2.7% през м. май 2024 г. спрямо предходния месец.

Индексът на мениджърите за покупките (PMI) в производството на S&P Global Чехия се понижи до 45.3 пункта през м. юни от 46.1 пункта през м. май. Индексът остана под прага от 50 пункта (така вече над 25 месеца). Спадът се дължи на намаляване на новите поръчки, което отразява слабото търсене както на вътрешния пазар, така и на ключови експортни пазари.

**Хърватия:** Годишният темп на инфлацията се понижи до 4% през м. юни 2024 г. спрямо 4.3% през м. май. Сезонно коригираната безработица намалю минимално до 5.3% през м. май спрямо предходния месец.

Промишленото производство се забави. Производството в мините и кариерите се увеличи. Икономическите настроения се

понижиха до 105.3 пункта през м. юни, спрямо 107.7 пункта през м. май. Въпреки това индексът остана над дългосрочната средна стойност от 100 пункта, сочейки положителна краткосрочна перспектива за икономиката.

**Унгария:** Годишният темп на инфлацията се понижи до 3.6% през м. юни 2024 г. спрямо 3.9% през м. май. Безработицата намалва минимално до 4.3% през м. май спрямо предходния месец.

Икономическите настроения се покачиха до 101.7 пункта през м. юни от 98.2 пункта през м. май. В резултат на това индексът надмина границата от 100 пункта, сочейки положителна краткосрочна перспектива за икономиката.

В средата на м. юни унгарската централна банка намали основния лихвен процент с 0.25 пр.п., до 7%.

**Полша:** Годишният темп на инфлацията се повиши минимално до 2.9% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец. Сезонно коригираната безработица през м. май 2024 г. остана без промяна спрямо предходния месец, на 3%.

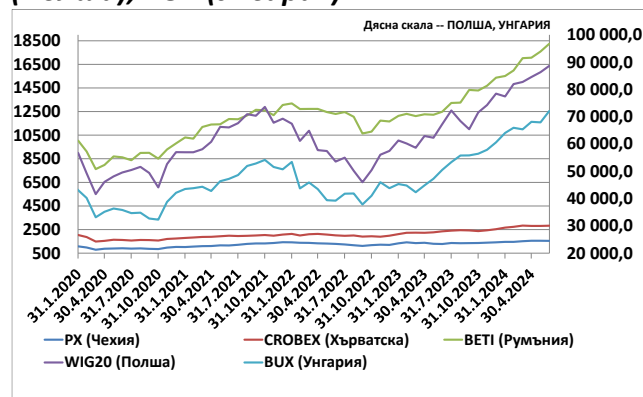
Икономическите настроения се повишиха вследствие подобряване на доверието сред потребителите. Промисленото производство нарасна поради възстановяване на индустриалната и минната продукция. Министър-председателят Туск потвърди, че строежът на новото летище на стойност 30 млрд. евро, планиран от предишното правителство, ще продължи.

**Румъния:** Годишният темп на инфлацията спадна до 5.3% през м. юни 2024 г. спрямо 5.8% през м. май. Сезонно коригираната безработица се увеличи минимално до 5.4% през м. май 2024 г. спрямо предходния месец.

Икономическите настроения се повишиха. Промисленото производство и продажбите на дребно нараснаха. В началото на м. юни правителството одобри увеличение от 12.1% на минималната работна заплата от юли, което ще се отрази положително на

домакинствата, но може да увеличи инфлационния натиск.

**Графика 8. Индекси – ЦИЕ, РХ (Прага), CROBEX (Хърватска), BETI (Румъния), WIG20 (Полша), BUX (Унгария)**



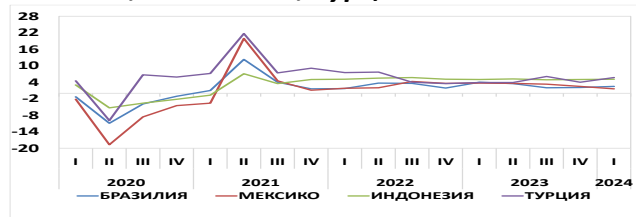
През м. юни 2024 г. чешкият индекс на акции РХ се понижи с -0.5% спрямо м. май, докато полският индекс WIG20 се увеличи с 2.7%. Хърватският индекс CROBEX нарасна с 0.8%, а унгарският индекс BUX с 6.2% за същия период. Румънският индекс BETI се увеличи с 3.7% през м. юни 2024 г. спрямо м. май.

### Други държави

Анализирани са страните: Турция (поради съседното ѝ географско местоположение), Бразилия, Мексико, Индонезия (предвид наличието на експозиции в ценни книжа на поднадзорни на КФН лица).

Ръстът на БВП на Бразилия нарасна до 2.5 през първото тримесечие на 2023 г. спрямо 2.1 през предходното. БВП на Мексико се понижи до 1.6% през първо тримесечие на 2024 г. спрямо 2.5% през четвърто тримесечие на 2023 г. Ръстът на БВП на Индонезия се повиши минимално до 5.1% през първо тримесечие на 2023 г. спрямо предходното. БВП на Турция нарасна до 5.7% спрямо 4% за същия период.

**Графика 9. Реален БВП, % г/г; Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция**



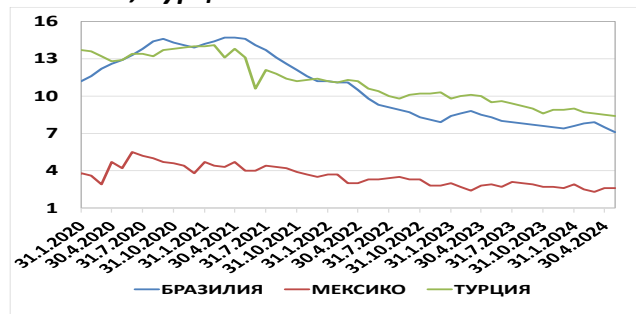
\* Първите данни за БВП на Турция са от първо тримесечие на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

**Графика 10. Инфлация, % г/г; Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция**



\* Първите данни за инфлация на Турция са от началото на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

**Графика 11. Безработица, %; Бразилия, Мексико, Турция**



\* Първите данни за безработица на Турция са началото на 2019 г. от периода на първоначалното включване в анализа

**Турция:** Годишният темп на инфлацията се понижи до 71.6% през м. юни 2024 г. спрямо 75.5% през м. май. Сезонно коригираната безработица намалю минимално до 8.4% през м. май 2024 г. спрямо предходния месец.

През м. юни правителството изключи възможността за повишаване на минималната работна заплата, като така ще избегне по-нататъшното подклаждане на инфлацията. Законодателите изготвиха нови данъчни предложения на стойност около 7 млрд. щ. долара, насочени към компаниите, с

цел укрепване на фискалния баланс след извънредните разходи миналата година поради опустошително земетресение в страната.

**Бразилия:** Годишният темп на инфлацията нарасна до 4.2% през м. юни 2024 г. спрямо 3.9% през м. май. Сезонно коригираната безработица спадна до 7.1% през м. май 2024 г. спрямо 7.5% през м. април.

Промишленото производство се сви. В края на м. юни правителството промени системата за определяне на инфлацията на Централната банка, като заложи ниво от 3% без определен срок, за разлика от сегашната система за актуализиране на целта всяка година, като това е начин за фиксиране на инфлационните очаквания.

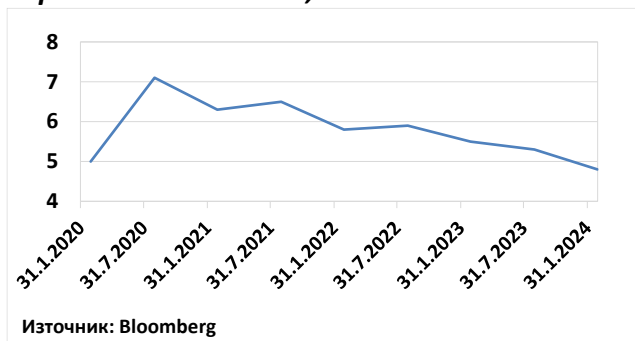
**Мексико:** Годишният темп на инфлацията се повиши до 5% през м. юни 2024 г. спрямо 4.7% през м. май. Сезонно коригираната безработица остана стабилна на 2.6% през м. май 2024 г. спрямо предходния месец.

Приблизително 7% обезценяване на мексиканското песо, след изборите през м. юни, би трябвало да насърчи паричните преводи от чужбина, износа и туризма. Подкрепените от новоизбрания президент Шейнбаум съдебни реформи може да успокоят инвеститорите.

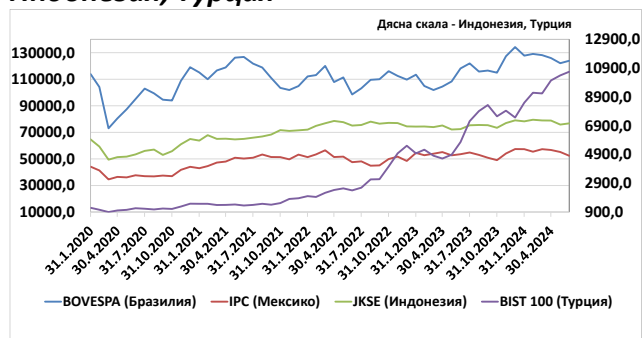
**Индонезия:** Годишният темп на инфлацията се понижи до 2.5% през м. юни 2024 г. спрямо 2.8% през м. май. Сезонно коригираната безработица намалю до 5.3% през м. август 2023 г. спрямо 5.5% през м. февруари същата година.

Очаква се новоизбраният президент Прабово Субианто да поиска да се промени законът за таваните на публичния дълг и фискалния дефицит на страната, в момента определени съответно на 60% и 3% от БВП, преди встъпването му в длъжност през м. октомври. Увеличаването на тези лимити може да стимулира краткосрочната активност, но също така може да се отрази негативно на настроенията на инвеститорите и фискалната дисциплина.

**Графика 11-1. Безработица, %, 6 месечен период на отчитане; Индонезия**



**Графика 12. Индекси - Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция**



\* Първите данни за Турция са от началото на 2019 г. от периода на първоначално включване в анализа

През м. юни 2024 г. бразилският индекс за акции Bovespa се повиши с 1.5% спрямо м. май, докато мексиканският индекс IPS спадна с -5%. Индонезийският индекс JKSE нарасна с 1.2%, а турският BIST100 се увеличи с 2.4% за същия период.

### Фактори с влияние на европейските финансови пазари

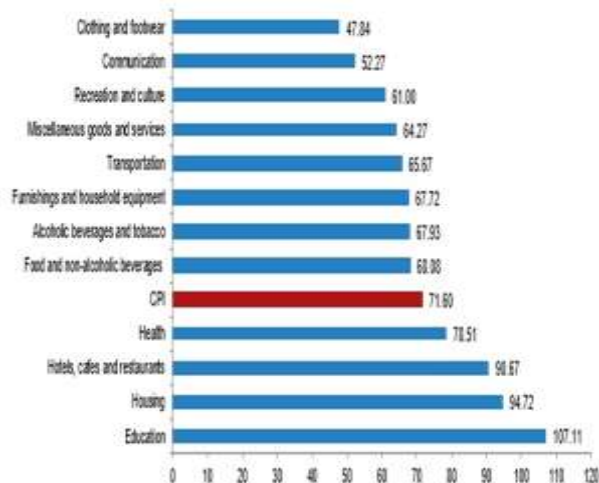
През м. юни 2024 г. курсът на акциите на европейските пазари бе с разнопосочна динамика. Победата на първия тур на изборите във Франция на крайнодясната партия Народен съюз на Марин льо Пен повиши притесненията на инвеститорите за ДЦК на Франция. ЕЦБ понижи основния лихвен процент с 0.25 пр.п. до 4.25%.

#### Турция

Инфлацията в Турция забави ръста си до 71.6% през м. юни 2024 г. спрямо 75.5% през м. май.

Дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране“

**Инфлация на основни групи стоки в Турция - м. юни 2024 г., изменение спрямо предходната година (%)**



Източник: Turkish statistical institute

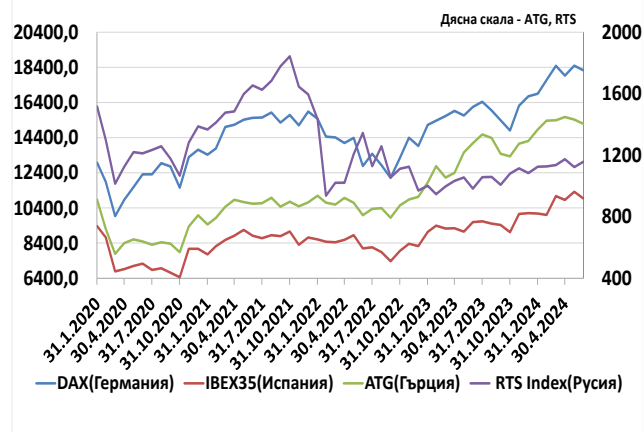
Цените на храната и неалкохолните напитки забавиха ръста си до 68.1% през м. юни спрямо същия месец през 2023 г., а при транспорта - ръстът се забави до 65.7%.

### Финансови пазари

През м. юни 2024 г., германският индекс DAX30 намалѐ с -1.4% спрямо предходния месец. Испанският индекс IBEX35 спадна с -3.3%, а гръцкият ATG с -1.9% за същия период.

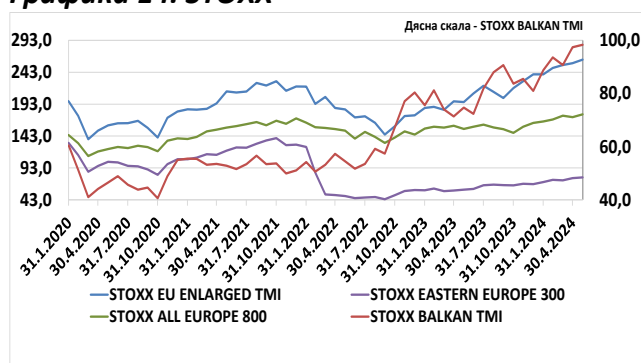
През м. юни, руският борсов индекс Russia Trading System (RTS) се увеличи с 3.1% спрямо предходния месец.

**Графика 13. DAX 30 (Германия), IBEX-35 (Испания), ATG (Гърция), RTS (Русия)**



През м. юни 2024 г., индексите на STOXX, проследяващи развитието на капиталовите пазари в Европа, се повишиха. Индексът STOXX EU Enlarged Total Market Index (TMI), отразяващ състоянието на капиталовите пазари само в страните-членки на ЕС (присъединени след 1.05.2004 г.), нарасна с 1.5% през м. юни спрямо предходния месец. Индексът STOXX Balkan TMI, който обхваща 95% от пазарната капитализация на емисиите акции в Източна Европа, се увеличи с 1.3% за същия период. Индексът STOXX Eastern Europe 300, отразяващ динамиката в развиващите се държави в ЕС и Русия, се повиши с 1.2% през м. юни спрямо м. май. Индексът STOXX All Europe 800, включващ най-големите компании в Източна и Западна Европа, намаля с -1.3% за същия период.

**Графика 14. STOXX**



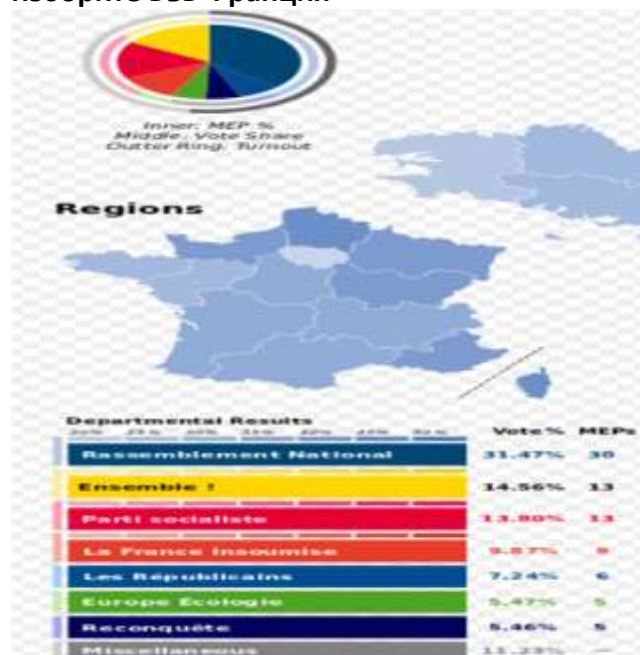
Забележка: STOXX Balkan TMI заменя STOXX Sub Balkan TMI, като наличните данни са от месец юли 2018 г.

### Фактори с влияние на световните финансови пазари

В края на м. юни 2024 г., курсът на акциите на щатските пазари се повиши, като данните от технологичния сектор се отразиха позитивно.

#### Франция

### Разпределение на гласовете на първия тур на изборите във Франция



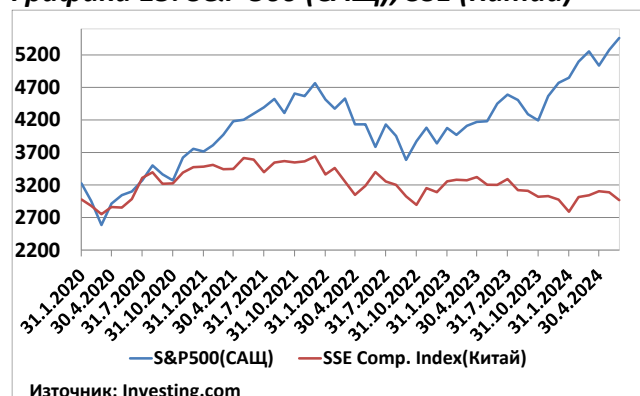
Източник: Le Monde

Крайнодясната партия Народен съюз на Марин льо Пен спечели 31.5% на първия тур на парламентарните избори във Франция. Втора е коалицията Заедно (в която участва и партията на президента Макрон) с 14.6%, а трета е Социалистическата партия с 13.8%. Победата в първия тур на Народен съюз породила опасения сред инвеститорите за дълговите книжа на страната.

#### Финансови пазари

Индексът Standard & Poor's (S&P) 500 се повиши с 3.5% през м. юни 2024 г. спрямо предходния месец, докато китайският индекс на Шанхайската фондова борса (SSE Composite) спадна с -3.9% за същия период.

**Графика 15. S&P 500 (САЩ), SSE (Китай)**



Източник: Investing.com

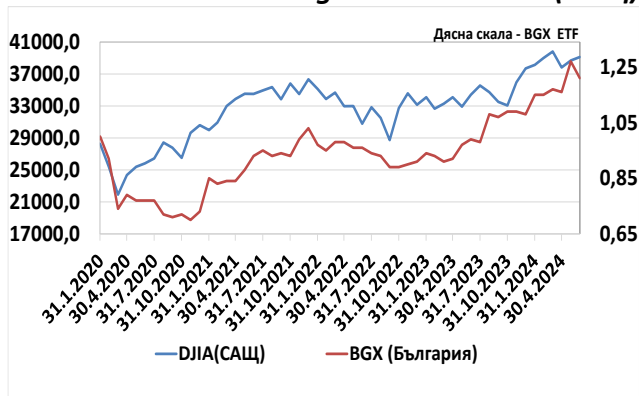
## Борсово търгувани фондове

През м. юни 2024 г., курсът на акциите на азиатските пазари бе с разнопосока динамика. Най-добре представящият се пазар бе в Тайван благодарение на положителните данни от сектора за полупроводници. В Китай продължават предизвикателствата на пазара на имоти, както и пред потребителско настроение, което нараства постепенно. Китайските купувачи все още са далеч от възстановяването на търсенето си отпреди пандемията.

В края на м. юни 2024 г., Dow Jones Industrial Average (DJIA) се повниши с 1.1% спрямо предходния месец.

Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF (BGX) намалѐ с -4.7% до 1.2 лв.

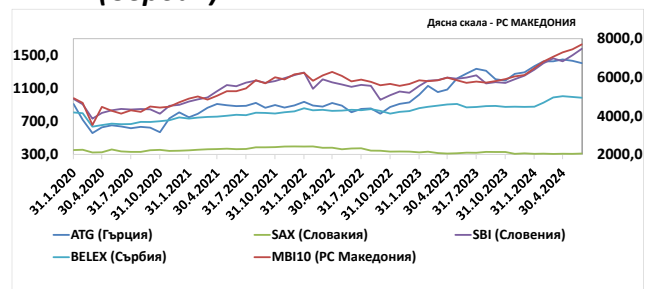
**Графика 16. BGX (България), Dow Jones Industrial Average (САЩ)**



Управляваните от Expat Asset Management фондове следват представянето на няколко индекса чрез пълното физическо репликиране.

В края на м. юни 2024 г., Expat Greece ASE UCITS ETF се понижи с -1.9% спрямо м. май. Expat Macedonia MBI10 UCITS ETF нарасна с 3.5% за същия период. През м. юни 2024 г., Expat Slovakia SAX UCITS ETF се повиши с 0.9% спрямо предходния месец. Expat Slovenia SBI UCITS ETF нарасна с 5.2% за същия период. През м. юни 2024 г., Expat Serbia BELEX UCITS ETF спадна с -1% спрямо предходния месец.

**Графика 17. ATG (Гърция), MBI10 (РС Македония), SAX (Словакия), SBI (Словения), BELEX (Сърбия)**



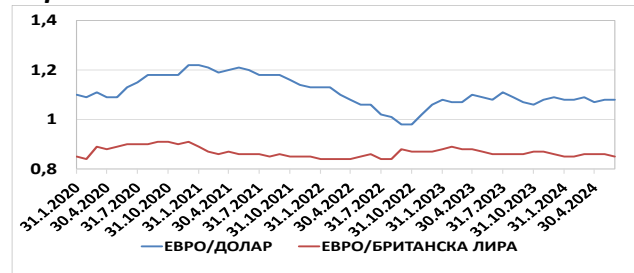
## Деривати - базови активи

### Валуты

През м. юни 2024 г., европейската валута остана стабилна спрямо щатския долар. В рамките на периода, курсът евро/ щ. долар се движи в диапазона 1.070-1.090 щ. долара за евро, при средномесечна цена от 1.08 щ. долара за евро.

За същия период, британската лира (паунд) се повиши минимално спрямо еврото. Курсът евро/ паунд се движи в диапазона 0.841-0.852, при средномесечна цена от 0.85 паунда за евро.

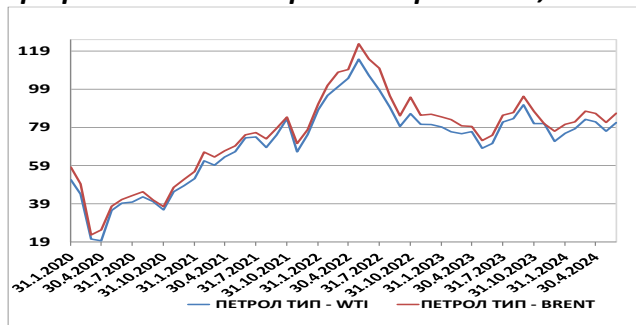
**Графика 18. Евро/Долар; Евро/ Британска лира**



### Суровины

През м. юни 2024 г., фючърсите на петрола се повишиха, повлияни от ръст на сезонното търсене през лятото. В края на периода, фючърсите на West Texas Intermediate (WTI) се увеличиха до 81.5 щ. долара за барел, а фючърсите на Brent до 86.4 щ. долара за барел. Спрямо предходния месец, фючърсите на WTI нараснаха с 5.8%, а фючърсите на Brent с 5.9%.

**Графика 19. Фючърси петрол WTI, Brent**

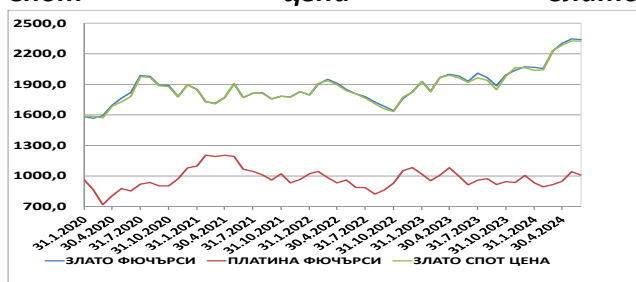


През м. юни 2024 г., фючърсната цена на златото се понижи, като затвори на 2339.6 щ. долара за унция. Спрямо предходния месец, цената на златото намалня с -0.3%.

Фючърсната цена на платината намалня до 1009 щ. долара за унция, при спад от -3.2% за същия период.

Спот цената на златото намалня, като в края на м. юни 2024 г. затвори на ниво от 2325 щ. долара за унция. Спрямо предходния месец, цената на златото се понижи с -0.1%.

**Графика 20. Фючърси злато, платина. Спот цена злато**



През м. юни 2024 г., фючърсната цена на пшеницата спадна с -15.4%, като затвори на 574 щ. долара за тон.

**Графика 21. Пшеница фючърси**



### Кредитен рейтинг

Промяна по кредитния рейтинг на дадена страна отразява промяна в перспективата на Дирекция „Анализи, жалби и реструктуриране“

агенцията за кредитен рейтинг Moody's за същата.

СТРАНА	КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ	КОМЕНТАР
Унгария	Baa2 Stable	Без промяна

Резултатите за кредитно въздействие (CIS) на Moody's Investors Service ESG (екологични, социални и управленски фактори) отразяват въздействието на съображенията за ESG върху рейтинга на емитента или негови трансакции. CIS показва въздействието на ESG факторите върху кредитните дейности на емитента, които са съществени за неговия рейтинг. Резултатът се оценява по асиметрична петобална скала при която: 1 е положителна, 2 е от неутрална до ниска, 3 е умерено отрицателна, 4 е силно отрицателна и 5 е изключително силно отрицателна.

### Резултати за кредитно въздействие (CIS) на Moody's Investors Service

СТРАНА	ESG РЕЙТИНГ
САЩ	CIS-2 Neutral-to-Low
Чехия	CIS-2 Neutral-to-Low
Унгария	CIS-3 Moderately Negative
Полша	CIS-2 Neutral-to-Low
Румъния	CIS-3 Moderately Negative
Хърватия	CIS-2 Neutral-to-Low
Турция	CIS-4 Highly Negative
Бразилия	CIS-3 Moderately Negative
Мексико	CIS-3 Moderately Negative
Индонезия	CIS-3 Moderately Negative

Източник: Moody's

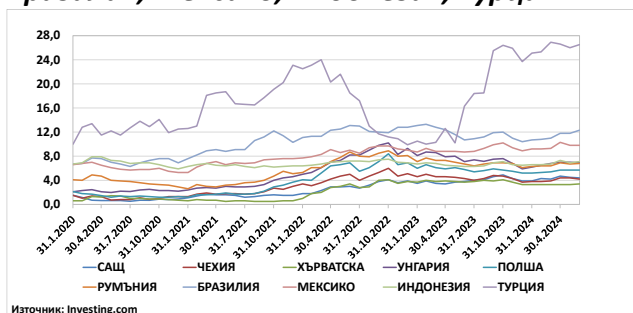
С най-високи положителни оценки (CIS-2) са САЩ, Чехия, Полша и Хърватия. С най-ниска отрицателна оценка (CIS-4) е Турция.

Разгледаните държавни ценни книжа (ДЦК) се приемат за показател, отразяващ способността на държавите да привличат заемни средства на база степента на развитие



на икономиките им и в зависимост от кредитния им рейтинг.

**Графика 22. 10 год. ДЦК: САЩ, Чехия, Хърватска, Унгария, Полша, Румъния, Бразилия, Мексико, Индонезия, Турция**



Източник: Investing.com

През м. юни 2024 г., лихвата по ДЦК на Турция се повиши до 26.5% спрямо 26% през м. май, а на Бразилия до 12.3% от 11.8%. Промяната в доходността на турските ДЦК е 1.9%, а на бразилските ДЦК е 4.2%.

§ Използвани са статистически данни, налични до 22.7.2024 г. включително. Източници: ЕЦБ, tradingeconomics.com, investing.com, Bloomberg и др.